

SPOT THE SIGNS

Digiturvataito-ohjeita nuorille nettikeskusteluissa tapahtuvasta manipuloinnista ja varoitusmerkeistä.

Netti on loistava paikka keskustella muiden kanssa, löytää kavereita, jakaa asioita ja pitää hauskaa — mutta jokainen henkilö tai viesti ei välttämättä ole sitä miltä näyttää. Joskus netissä tapaamillasi ihmisillä voi olla pahoja aikeita. Normaalit ja ystävälliset nettikohtaukset voi olla vaikea erottaa manipuloivasta käyttäytymisestä, joka voi hetkessä muuttua satuttavaksi tai jopa rikolliseksi toiminnaksi. Vaikka toimitkin turvallisesti netissä ja osaat kiinnittää huomiota varoitusmerkkeihin, joku saattaa silti rikkoa rajojasi – ja se ei ole koskaan sinun syytäsi.

Tämä ohje auttaa sinua hahmottamaan manipulointia, tunnistamaan hälytysmerkkejä sekä lisäämään kontrollin tunnetta sekä turvallisuuttasi netissä. Tutustu varoitusmerkkeihin sekä toimintaohjeisiin! Jos jokin netissä kohtaamasi tuntuu oudolta – luota tunteeseesi!

MITÄ ON NETISSÄ TAPAHTUVA MANIPULOINTI?

Netissä tapahtuvalla manipuloinnilla viitataan haitalliseen tai painostavaan käyttäytymiseen, jonka avulla tekijä yrittää vaikuttaa ajatuksiisi, tunteisiisi tai käyttäytymiseesi – usein saadakseen jotakin. Tekijä saattaa vaikuttaa aluksi ystävälliseltä, mutta manipuloinnin tavoitteena on usein kontrolloida ja lopulta vahingoittaa uhria.

Manipulointia voi tapahtua pelialustoilla, sosiaalisessa mediassa, yksityisviesteissä ja ryhmäkeskusteluissa.

RED FLAGS - ESIMERKKEJÄ HÄLYTTÄVISTÄ VIESTEISTÄ

- **Syyllistäminen ja painostaminen:** *“Jos todella välittäisit minusta niin sinä...”*
- **Toisen rajojen rikkominen:** *“Vain yksi kuva, ei se ole niin iso juttu”*
- **Asian piilottaminen:** *“Pidetään tämä salaisuutena”*
- **Emotionaalinen painostaminen:** *“Olet ainut, joka ymmärtää minua”*
- **Groomaustekniikat:** *“Vaikutat paljon ikäistäsi vanhemmalta”*

*Nämä ovat muutamia esimerkkejä hälyttävistä viesteistä. **Jokaiseen** viestiin joka tuntuu epämukavalta kannattaa kuitenkin suhtautua varauksella!*

KIINNITÄ HUOMIOTA SEURAAVIIN

Rakkauspommitus (“Love bombing”), runsas huomion antaminen

Syyllistäminen (“Guilt-tripping”) tai emotionaalinen manipulointi

Eristäminen muista ihmisistä

Painostaminen salaisuuksien pitämiseen

Kuvien, rahan tai henkilötietojen pyytäminen

Et ole yksin.

Netissä on täysin normaalia jutella ja tavata uusia ihmisiä. Jos kuitenkin joku saa sinut tuntemaan olosi epämukavaksi tai hämmentyneeksi tai koet syyllisyyttä, se voi olla merkki siitä, että joku rikkoo rajojasi. Siitä huolimatta, mitä on tapahtunut tai mitä tekijä tai mahdollisesti sinä olet sanonut – tilanne ei ole sinun syytäsi. Voit aina kertoa tapahtuneesta turvallisille aikuisille ja saada tukea – **mitä tahansa on tapahtunut.**

Suojellaan Lapsia
Protect Children

www.suojellaanlapsia.fi

MITÄ TEHDÄ, JOS JOKIN TUNTUU OUDOLTA TAI VÄÄRÄLTÄ

Mikäli jokin henkilö, viesti tai kohtaaminen netissä tuntuu sinusta tai ystävästäsi oudolta tai väärältä, luota vaistoosi. Pysäytä tilanne: on täysin ok olla vastaamatta ja poistua tilanteesta! Sinun ei tarvitse selvittää tilanteesta yksin!

Alla on muutamia neuvoja, jotka auttavat sinua pysymään turvassa ja saamaan tukea:

Ota tauko ja lopeta viestittely

Estä, mykistä tai tee ilmoitus

Puhu turvalliselle aikuiselle

Tallenna viestit ja ota kuvakaappaus

Uskalla sanoa ei ja asettaa rajoja

LUOTA ITSEESI

Kysy itseltäsi:

- Tuntuuko tämä viesti oudolta tai epämurkavalta?
- Tuntuuko, että minua painostetaan tekemään asioita, joita en halua tehdä?
- Pyydetäänkö minua pitämään salaisuuksia?
- Tunnenko oloni hämmentyneeksi tai epävarmaksi siitä, mitä on tapahtumassa?

KUINKA VOIT TUKEA KAVERIASI

Jos kaverisi kertoo kohdanneensa netissä jotakin epämiellyttävää tai huolestuttavaa – pysy rauhallisena, kuuntele ja kerro, ettei hän ole yksin. Kaikkein tärkeintä on, että tuet kaveriasi ja autat häntä kertomaan tilanteesta turvalliselle aikuiselle.

Lue lisää siitä, kuinka voit tukea kaveriasi verkkosivuiltamme:

www.suojellaanlapsia.fi/myfriendtoo.

HAITALLISET VERKKORYHMÄT

Verkkoympäristöissä on valitettavasti myös vaarallisia foorumeita ja ryhmiä, jotka kohdistavat toimintansa nuoriin. He saattavat painostaa jakamaan kuvia itsestäsi, tekemään riskialttiita tai väkivaltaisia tekoja tai antamaan henkilötietoja.

Ole varuillasi, jos joku:

- Jakaa äärimmäisiä tai vihamielisiä näkemyksiä tai kuvamateriaalia
- Painostaa sinua lähettämään kuvia, vahingoittamaan itseäsi tai toisia tai pitämään salaisuuksia
- Kertoo sinulle, ettet voi luottaa ystäviisi tai perheeseesi

Tapahtuneesta kertominen voi luonnollisesti pelottaa, mutta tapahtunut ei ole sinun syytäsi. Verkkoryhmät manipuloivat uhrejaan, ja poliisi sekä muut aikuiset tiedostavat tämän ja haluavat auttaa sinua. Mikäli kohtaat ikäviä tilanteita netissä, älä epäröi vaan hae välittömästi tukea - aikuiset haluavat auttaa sinua!

Muista! Hyvät digiturvataidot perustuvat siihen, että luotat itseesi ja asetat omat rajasi! Mikäli jokin tuntuu oudolta tai väärältä, on täysin ok pysähtyä, sanoa Ei tai jutella luotettavalle aikuiselle. **Avun pyytämisessä ei ole mitään hävettävää.** Sinun ei tarvitse selviytyä yksin hämmentävistä tai epämurkavista tilanteista – Älä jää yksin, tukea on saatavilla!

Suojellaan Lapsia
Protect Children

www.suojellaanlapsia.fi